

Dočká sa Trávnica kanalizácie?

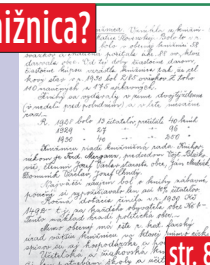
Obec reagovala na výzvu Environmentálneho fondu a podala žiadosť na verejnú kanalizáciu s celkovou výškou nákladov 3 220 311 euro. V prípade úspechu pôjde o investíciu veľkého rozsahu.

str. 2-3

Načo nám je knižnica?

MO Živena Trávnica sa usiluje o zriadenie knižnice, resp. komunitného centra v obci. Prvý vážny pokus nevyšiel a zdá sa, že hľadanie priestorov sa podobá na hru - nájdi ihlu v kôpke sena.

str. 8

Časy sa menia...

Máte doma zaujímavé fotografie z rodinného či dedinského života? Chcete byť spoluvtormi mimoriadneho vydania Trávnických novín, ktoré pripravíme k oslavám 950. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci? Podrobnosti nájde vo vnútri čísla.

str. 10-11

Trávnické noviny

JÚN 2025 ■ Číslo 2 ■ Ročník 1 ■ Štvrtročník ■ Nepredajné

Niektoré detské kresby sa na záver vydražili. Výťažok z dražby poputuje k detským pacientom Hematologickej ambulancie FNŠP Nové Zámky.

Aj dospelí sa vrátili do detstva

Poslednému májovému dňu dala trávnická Živena punc Dňa detí. Od začiatku príprav podujatia bola hnacím motorom pesnička Do parku sa kľbko malých detí chodí hrať, ktorú si pamätajú skôr starí rodičia, ale naplno vystihovala zámer organizátorov. A vďaka pánovi Fabrickému sa v ten deň miešalo v Barlanghyiho parku tých kľbiek naozaj veľa. Boli pestrofarebné vekom, záujmami aj hrami. Napokon, viac z podujatia nájdete na dvojstrane 6 - 7 tohto čísla novín.

Prvý kontakt s návštevníkmi bol pri informačných stolíkoch za hlavnou bránou. Už tam boli zvedaví. Pýtali sa: Čo môžeme očakávať? Program si mohli prečítať z letáčikov, ale chceli sa o tom rozprávať. A ako čerešnička na torte boli rozhovory tých, čo sa hneď nespoznali, lebo sa roky nevideli - hoci si z tohto parku nesú životom veľa školských zážitkov.

do detstva

Jeden priviedol syna, aby mu ukázal miesto, kde si ako chlapi stávali bunker. Staršie dámy žmurili očami bez okuliarov a na niekoľkokrát hádali, kto je tá druhá čo tvrdí, že spolu vyrastali. Prví návštevníci boli z Kanady a české turistky zase ochkali nad krásou Barlanghyiho parku a nad šikovnosťou najmenších. A do toho džavot detí, ktoré už pri bráne sadali k stolu a vyzdobovali si pemiky. Tie rozhovory pri bráne náš svet zväčšili a ukázali, aký vie byť prajný, keď máme k sebe blízko.

Živeniarsky Deň detí úspešne odštartoval celú sériu júnových akcií v réžii ostatných organizácií. A tak sa Trávnica v roku 950. výročia prvej zmienky o nej hrala, objavovala, zabávala sa a športovala. Gaba Belanová

Úvodník živeniarky Všetko pre deti

Všetci chceme, aby naše deti žili v krásnom, čistom, zdravom svete plnom radosti. A snažíme sa im to všetko dopriať od malička. Jún je predzvestou dvoch mesiacov prázdnin, ktoré by mali byť plné zážitkov, priateľstiev, pohybu na vzduchu a v prírode. Snáď preto sa miestne organizácie predbiehajú v úžasných akciách pre rodiny s deťmi počas celého júna – viac sa o nich dočítate aj na stránkach tohto vydania. Nezabúdajme však aj na to, že keď sa vybehané, vyskákané a pomalované deti vrátia večer do svojich postielok, mali by si prečítať aspoň kúsok z detskej knihy, alebo by im toto potešenie mal dopriať niektorý z rodičov. Aj preto, aby detská fantázia dokázala lietat' a predstavovať si svet, aký by mal byť, sa usilujeme o zriadenie obecnej knižnice v Trávnicach. Nie je to samoučelný cieľ, komunitné centrum by privítali aj starší občania obce, ktorí by sa radi stretávali pri rôznych príležitostiach. Napokon, som nesmierne rada, že na zdravie a budúcnosť obyvateľov našej obce myslí aj jej vedenie, ktoré plánuje pokračovať v odkanalizovaní odpadov. Držíme palce vo všetkých potrebných investičných projektoch! V neposlednom rade sa dozvieme aj o malom prekvapení, ktoré pre vás pripravujeme v rámci obecných osláv už na jeseň. Prijemné čítanie aj dieťaťu v nás!

Ing. Vladimíra Debnárová
Predsedníčka MO Živena Trávnica

Dočká sa Trávnica kanalizácie?

Hovoríme so starostom Trávnice Ing. **Mariánom Václavom**

Starosta obce Trávnica
Ing. Marián Václav.

Sú sľuby, na ktoré sa nedá len tak ľahko zabudnúť. Môžeme sa totiž na vlastné oči presvedčiť, či ten, ktorý ich s ľahkosťou vyslovil, ich aj splnil. Zvlášť, keď ide o ľahko identifikovateľný výsledok – o svetlo. Koncom vlaňajška starosta Ing. Marián Václav tvrdil, že aj bočné trávnické uličky samospráva rozsvieti. Stalo sa. V rozhovore s ním však Trávnické noviny zaujímalo, či je v súvislosti s verejným osvetlením dediny hotovo.

– Veľa sľubov oslabuje dôveru, aj preto si cestu k cieľu plánujeme čiastkovo a postupne. Aj so stanoveným termínom, pretože bez toho sa sľuby dodržiavajú ťažšie a s oneskorením. Áno, bočné uličky sme rozsvietili, čomu sa veľmi teším. A teší ma aj pozitívna odozva od občanov, ktorým sa zmena páči. Máme totiž kvalitné svietidlá, s nimi je úspora niekde na úrovni 30 až 40 % a úroveň svietivosti je úplne na inej úrovni. Verejnú osvetlenie si vyžadovalo modernizáciu, samozrejme,

aj investíciu, za ktorou si stojím. Je v prospech všetkých občanov.

Je teda hotovo, alebo je ešte niečo potrebné doladiť v súvislosti s verejným osvetlením?

– Proces verejného osvetlenia sa sfinalizoval tým, že sme kúpili dve moderné rozvodné skrine, ktoré nahradili staré štyridsaťročné. Následne sme podali žiadosť, prostredníctvom Západoslovenskej distribučnej a.s., aj o zmenu a výmenu ističov. Chcel by som ešte pripomenúť, že máme vytipované niektoré miesta, ktoré posilníme svietidlami. Posilnenie jednotlivých úsekov chceme urobiť v letných mesiacoch. Za touto investíciou boli intenzívne stretnutia a plodné rokovania so spoločnosťou Tomlux, s.r.o. Nové Zámky. Veľkú zásluhu na výsledku má obyvateľ Trávnice Marek Menčík, ktorému patrí poďakovanie, že spolu so spoločnosťou Tomlux svietidlá namontovali.

Bežný občan nesleduje výzvy ministerstiev či organizácií na realizovanie projektov a čerpanie financií. Dôveruje (mal by) svojim zástupcom, ktorých si zvolil, aby za neho spravovali veci verejné. A možno netuší, koľko práce stojí samosprávu cesta k peniazom. Environmentálny fond vyhlásil viaceré výzvy, ako na ne reagovala obec?

– Zareagovali sme na takmer každú vyhlásenú výzvu Environmentálneho fondu. A podali sme tri žiadosti.

V marci sme opätovne – už po tretíkrát – podali žiadosť o nový traktor, kde je celková výška nákladov vyčíslená na 74 292 euro. Koncom marca sme podali aj žiadosť na verejnú kanalizáciu s celkovou výškou nákladov 3 220 311 euro. A do tretice sme v apríli podali žiadosť v rámci Modernizačného fondu MŽP SR na podporu investícií v rámci výzvy Zvyšovanie energetickej hospodárnosti existujúcich verejných budov, a to konkrétne na budovu Obecného úradu v Trávnicach v celkovej výške 821 733,14 euro.

Občania si možno pamätajú, že verejná kanalizácia je častou témou predvolebných sľubov – a neraz aj diskusií v poslaneckom zbore. Je zrejme, že jej vybudovanie by stálo veľa peňazí. Aké sú predpoklady, že so žiadosťou uspejete? A čo všetko ste do nej zahrnuli?

– Do takého veľkého projektu sme sa rozhodli ísť z viacerých závažných dôvodov: predovšetkým preto, lebo verejná kanalizácia je dnes nevyhnutnosťou pre moderný, zdravý životný štýl a ochranu vôd a celkového životného prostredia. Tiež preto, že Slovensko má záväzok v Európskej únii dobudovať sieť verejnej kanalizácie a nechceme zaostať. A pretože sme mali v minulosti vydané aj právoplatné stavebné povolenie, mohli sme žiadosť urýchlene podať. Súčasnej výzve sme museli rýchlo prispôbiť projektovú dokumentáciu na aktuálny stav, tiež sme museli zostaviť reálny rozpočet, ktorý reflektuje na súčasné ceny materiálov a stavebných prác. Intenzívne nám v tom pomohol projekčný tím Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Sme veľmi radi, že sme šibeničný termín stihli. V prípade úspechu pôjde o investíciu

Na snímke zľava: Miroslav Polák a Ľubomír Menčík.

V máji zreparovala samospráva aj starú studňu na Majerskej ulici. Na snímke zľava: Silvester Tomka, Ľubomír Menčík a Miroslav Polák.

veľkého rozsahu. Naša obec je dosť rozľahlá a kanalizačná sieť predstavuje dĺžku 12,8 km. Dokončené kanalizačné potrubie je na uliciach Družstevná, Brezová a Majerská (dĺžka 2 km). V tejto etape by sme chceli odkanalizovať 4,2 km úsek, čo predstavuje približne 130 prípojok. Pôjde o ulicu Hlavnú, Veľkú stranu, Kostolnú, Cintorínsku, Žitavskú – len po hranicu začiatku ulíc Leštínskej a Za parkom – a ulicu Hrobce, tiež len po hranicu začiatku uličky Za parkom. V prípade schválenej žiadosti bude spolufinancovanie obce 5% z celkových výdavkov. Spolufinancovanie by sme riešili prostredníctvom úveru z Environmentálneho fondu za veľmi zvýhodnených podmienok. Takéto financovanie spoluúčasti je veľmi dobré, pretože tento úver nespadá do úverového zaťaženia obce.

Spomenuli ste aj žiadosť na zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy kultúrneho domu a obecného úradu. Čo budete môcť financovať v prípade, ak vaša žiadosť uspeje?

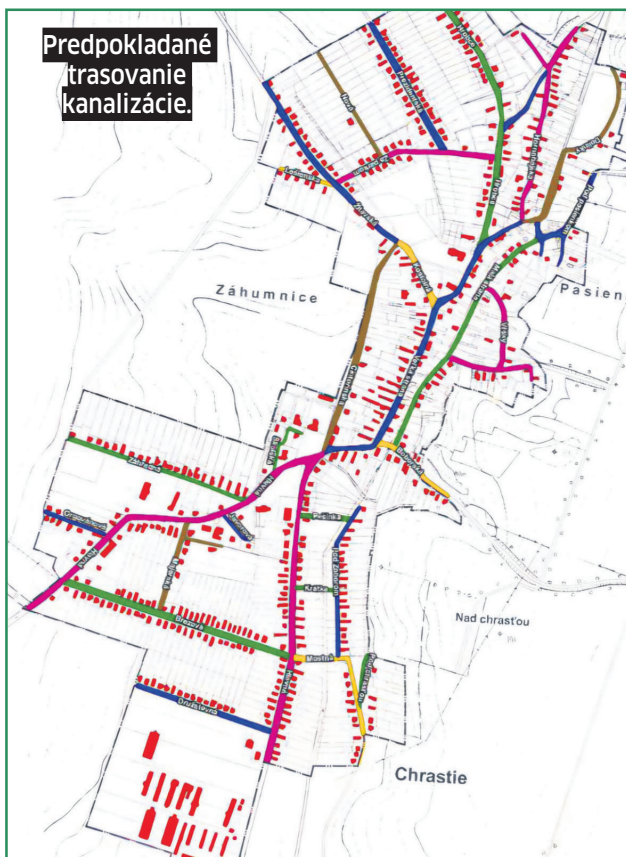
– Dali sme vypracovať komplexnejšiu projektovú dokumentáciu, ktorá zahŕňa viacero prác. Spomeniem, že do rozpočtu sme začlenili zateplenie obvodových stien celej budovy, zateplenie strechy, výmenu vnútorných svietidiel a elektrických rozvodov, modernizáciu zdroja tepla a rozvodov teplej vody, opatrenia zabraňujúce prehrievaniu budov, rekuperáciu tepla

a tiež do určitej miery aj modernizáciu a skvalitnenie vnútorného prostredia. V čase podania žiadosti bola aj podmienka, aby bolo vydané i právoplatné stavebné povolenie, čo sa nám podarilo stihnúť.

Náš rozhovor sme začali splneným sľubom z vlaňajška. V roku, keď Trávnica oslavuje 950. výročie prvej písomnej zmienky by tých sľubov mohlo byť viac. A vezmem vás za slovo – so stanoveným termínom plnenia.

– Namiesto výrazu sľub by som radšej používal slovo plán. A áno, reálnych plánov máme viac. Čakáme na právoplatne vydané stavebné povolenie na výstavbu nového detského ihriska pred školou. Pevne verím, že ho zrealizujeme počas tohto leta. Prvky z pôvodného chceme

presunúť deťom do škôlky. Trošku ich zrepasujeme, obnovíme náterom a môžu plnohodnotne slúžiť našim najmenším. Začali sme už s renovovaním tabúl náučného chodníka. Zafixovali sme ich betónom a drevené časti oživíme náterom. Nový náter dostanú aj všetky lavičky v obci. Verím, že všetky naše investičné zámery sa vydaria a obyvatelia Trávnice budú žiť v čistejšom a krajšom prostredí.

Gaba Belanová

Foto: OÚ

PORADNE KOMPLEXNEJ POMOCI

Poskytujeme komplexné odborné poradenstvo v oblasti riešenia problémov s dlhmi a problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch vrátane psychologického poradenstva.

www.pkp.gov.sk

RODINA A VZŤAHY

Naši psychológovia, sociálni pracovníci a iní odborní pracovníci poskytnú komplexné poradenstvo pri riešení zložitých vzťahov v rodine a pomoc pri prekonaní rodinných ťažkostí. Spoločne pomôžu rodinám získať stabilitu a pochopenie.

PRÁVO

Poradca poskytne právny pohľad na celkovú situáciu klienta a možnosti jej riešenia. Poskytne analýzu zmluvných záväzkov, podporu pri už existujúcich, alebo hroziacich sporoch a pomoc pri hľadaní právnych riešení dlhovej alebo rodinnej situácie.

DUŠEVNÉ ZDRAVIE

Tím psychologických poradcov pomôže zvládnuť stres a napätie, posilniť sebavedomie a nájsť nový pohľad na výzvy, s ktorými sa stretávate.

FINANCIE

Ekonomický poradca pomôže získať kontrolu nad vašimi financiami. Poradí pri efektívnom plánovaní výdavkov a nastavení rodinného rozpočtu, či analýze vašej dlhovej situácie.

Ak sa necítite pohodlne vo svojom osobnom, sociálnom a pracovnom živote a ocitli ste sa v dlhovej pasci, sieť nášho odborného poradenstva vám pomôže nájsť možnosti riešenia. Odborníci sú pripravení porozprávať sa s vami o vašich problémoch, poradiť vám pri zlepšení vašich vzťahov a o vašej dlhovej situácii. Pomoc je bezplatná a je určená pre všetkých.

M.R.Štefánika 45,
Nové Zámky 940 02

0908 158 512

pkp.nz@upsvr.gov.sk

Aj deti majú svoje sny

Žijú medzi nami. Majú svoje plány, predstavy, sny - a nie vždy ich berieme s plnou vážnosťou. Sú to predsa deti. Pilujeme ich talent, postkrávkame k úspechu pomalších a veríme v ich jasnú budúcnosť. A je prirodzené, že sa ich úspechmi chválime.

V trávnickej škole, ktorá na budúci rok dovŕši 295 rokov od prvej písomnej zmienky o jej existencii, sme z mnohých šikovných žiakov vybrali na rozhovor troch olympionikov - Samuela Áča, Tomáša Potočného a Michala Vačku. Zúčastnili sa na okresných kolách biologickej a geografickej olympiády a umiestnili sa na popredných priečkach. Rýchlo sme preleteli tému, ktorou ich dospeláci často sužujú: Máte radi školu? Ktoré predmety sú najobľúbenejšie..? Čo na to odpovedať, keď vedľa sedí zástupkyňa riaditeľky RNDr. Silvia Vačková a dve cudzie osoby? Ale v predmetoch si boli chlapi istí a jednotní: super predmety sú geografia a biológia. A samozrejme telesná...

Postupne nám priblížili cestu, ktorou museli prejsť, kým sa dostali na olympiádu. Dopĺňali jeden druhého a Miško s Tomášom sa zhodli v tom, že v biológii boli najťažšie zo všetkého latinské názvy. Mali zadaných 50 druhov a museli pomenovať živočích z obrázku, zaradiť ho, určiť stavbu jeho tela, životný cyklus, ako sa rozmnožuje, potravu, výskyt...

„V škole sme sa učili asi len polovicu z tých druhov, tak to dalo zabrat,“ vzdychol si Tomáš a potom sa už veselšie rozpravil o rybičkách v domácom jazierku, o jednej čiernej, ktorá zmenila farbu na oranžovú, o psovi, ktorému ježko vyžiera granule...

Miško má fenku, Belu a záujem o biológiu možno zdedil po mame, ktorá sedela

vedľa nás nielen ako zástupkyňa riaditeľky, ale aj motivátorka žiakov.

Samkovou doménou je geografia - pravda, ak nerátame futbal. Na okresnom kole geografickej olympiády bol šiesty. Futbalová sezóna tak dobre nedopadla, jeho mančaft skončil v tabuľke predposledný. „Boli sme mladší, ako naši súper, to preto... Ale na budúci rok budeme oproti ostatným starší my. Mohli by sme vyhrať.“ Jeho učiteľka verí, že v budúcom roku má šancu pokoriť aj ostatný výsledok z olympiády. Nie je však jednoduché venovať sa geografii popri tréningoch, sklbiť šikovnosť obrancu s orientáciou na mapách, počítaní azimutov. Orientovať sa vo svete mu však pomáha záujem o futbal a šport všeobecne.

Keď zazvonilo na veľkú prestávku, rozozvučala sa na školskom dvore hudba a do jej rytmu sa vyrojili žiaci. Medzi nimi hlúčik dievčat s vedierkom vody, v ktorej plávala ryбка. No, skôr ležala a nehybala sa. Zo sucha ju na poslednú chvíľu zachránili a pustili do potoka. A to nás priviedlo v diskusii na tému bádateľského a ochrannárskeho krúžku.

„Minulý rok v máji nás prišli žiaci upozorniť, že na tenisové ihrisko naskákali malé žabky,“ spomínala RNDr. Silvia Vačková. „Pražilo na ne slnko a deti sa báli, že by mohli žabky zomrieť. Vzali sme teda vedierka a po vyučovaní sme zbierali žabky a nosili ich do potoka. Deti to aj bavilo, hoci sprvu sa báli vlhkých a slizkých teličok.

Odmenu za záchranu žabiek bola v septembri návšteva prírodovedného múzea v Bratislave.“

„A v Trávnici sme našli aj mloky,“ chvália sa deti. Na naše nedôverčivé pohľady reagujú hneď: „Naozaj, v jazierku čo je oproti Levákovým. Naozaj tam boli dva mloky.“

„Ani ja som nechela veriť, ale áno, boli tam. Ale keď som ich vzala k Tráv-

Tomáš, Miško a Samko (zľava) pri pasci na sršňov.

nickému potoku, aby som im ukázala, ako funguje ekosystém, aby pochopili, že je to ucelená časť prírody, ktorá nie je uzavretá a komunikuje s ostatnými časťami prírody, našli sme veľkú rúru, ktorou niekto vypúšťal do potoka žumpu. Ale aj z takéhoto nesprávneho konania sa dá poučiť.“

Samko, Miško a Tomáš nás viedli k pasci, ktorú žiaci urobili na odchyt sršňov ázijských, keď v okolí ohlásili ich výskyt. Lapač ich láka na sladké a žiaci cez veľkú prestávku kontrolujú či sa nechali nachytať. Zistia stav, zapíšu si údaje o tom, čo sa v pasci objavilo a sú v tej práci dôslední. Vedia, že sršeň ázijský ohrozuje včielky.

Naši traja olympionici sa rozpravili aj o svojich túžbach vidieť svet. Ale pri otázke, či by chceli žiť radšej na dedine alebo v meste, zneisteli. Intuitívne vyhlkli, že na dedine, ale po chvíľke dodali: „Bude to záležať od toho, čo budeme ako dospelí robiť,“ zamyslel sa Miško. „Chcel by som vidieť Ameriku, brazílske pralesy...“ Samko ho prerušil: „Ja by som chcel vidieť celý svet.“

Miško zatiaľ brázdí cesty na bicykli. Býva v Podhájskej a privítal by cyklotrasu, ktorá by ju spojila s Trávnicom. A keby mali čarovný prúťik, vedia presne, čo im chýba a čo by vybudovali: športová hala, reštaurácia, železnica a do krásy vyčistený Trávnický potok.

„Ináč sa tu žije dobre,“ zhodli sa chlapi, ktorí robia dobré meno rodičom, škole, dedine.

Gaba Belanová

Foto: Lada Debnárová

Veľká prestávka s hudbou a v pohybe.

So Živenou to tu žije

Jar v nás prebudila chuť sadiť, tvoriť, komunikovať. A tak aj živeniarky z Trávnice nelenili a za pár mesiacov zorganizovali tri pekné akcie. Práca s ľuďmi a pre ľudí je jedna z najťažších, ale zároveň najkrajších. Koncom marca ste dostali do schránok prvé číslo prvého ročníka Trávnických novín. Zachytili nielen pozitívny prístup občanov k separovaniu odpadov, ale aj prácu aktívnych organizácií a jednotlivcov v Trávnici.

Celá Živena u nás

Na pozvanie predsedníčky MOŽ Trávnica zasadalo 26. apríla 2025 v Podhájskej Predsedníctvo Živeny, ktoré viedla jej predsedníčka Alena Heribanová. Zúčastnilo sa na ňom (osobne, alebo online) desať predsedníčok miestnych odborov z Bratislavy, Banskej Bystrice, Brezna, Jelšavy, Košíc, Lučenca, Martina, Nitry, Žiliny a Trávnice. Popoludní sa priami účastníci presunuli do Trávnice, kde ich v kaštieli privítal pán Ing. Ján Fabrický a starosta obce, Ing. Marián Václav s milými príhovormi. Mgr. Karolína Bauer potešila prítomných krásnymi opernými áriami a všetkých uchvátila prechádzka v jamom parku. Stretnutie zástupkyň miestnych odborov Živeny z celého Slovenska pokračovalo až do večera otvorenou

Na burze rastlín bola pestrá ponuka.

diskusiou o detailoch fungovania a práce živeniarok v regiónoch. Príjemné stretnutie a veľa inšpiratívnych myšlienok a nápadov zanechalo vo všetkých skvelý dojem a náš miestny odbor sa prezentoval v tom najlepšom svetle.

Vymeňme si prebytky

Sobotné popoludnie 10. mája patrilo

vášnivým pestovateľom a záhradkárom. MOŽ Trávnica zorganizoval prvý ročník susedskej burzy rastlín na terase kultúrneho domu v Trávnici. Z ponuky semien kvetov, priesad izbových, či záhradných rastlín, zeleninové planty, alebo ozdobné kríčky si prišlo vybrať viacero zvedavcov. A veru, nikto neodchádzal s prázdnyimi rukami! Teší nás záujem a veríme, že ďalší ročník na budúcu jar bude ešte pestrejší a bohatší.

Slniečny deň detí

V sobotný predvečer Medzinárodného dňa detí sme v Barlanghyiho parku privítali

Deti zaujali aj pohybové aktivity.

V teplom dni chladila návštevníkov aj fontána.

vyše 300 detí a dospelákov. Popoludní svietilo slniečko na šikovné rúčky i nôžky detí zapojených v rôznych atraktívnych aktivitách. V hlavnom programe na terase kaštieľa zaspievali žiačky základnej školy s pani riaditeľkou Mgr. Ľubkou Dvorskou ľudové pesničky. Po nich predstavila svoju detskú literatúru novinárka a spisovateľka Maja Kadlečíková z Bratislavy. Ťahákom bol najmä úžasný klavírny koncert, na ktorom svoju zručnosť predvedli malí študenti Mgr. Karolíny Bauerovej. Umelecký zážitok obohatila virtuóznou hrou na klavír aj Mgr. art. Oľga Jablakovová. Napokon sme získali aj malý obnos peňaziek za obrázky, ktoré počas dňa namalovali naše deti, v prospech pa-

Večer vystúpila moravská dychová hudba Šohajka.

cientov Hematologickej ambulancie NsP v Nových Zámkoch.

V sprievodnom programe, ktorý prebiehal v okolí kaštieľa, v tieni mohutných stromov, si mohli deti aj s rodičmi vytvoriť niečo pekné, alebo si vyskúšať šikovnosť v mnohých hrách a športových disciplínach. Dozvedeli sa via o bylinkách a včielkach, alebo ochutnali zdravé ovocné šťavy a domáce koláčiky. Zaujala aj pekná výstava historických fotografií a príbehov z Barlanghyiho parku a kaštieľa. Napokon, ani jeden drobce neodchádzal z parku bez zážitkov, príjemných dojmov, odznačičku a slad-

Detských študentov Mgr. Karolíny Bauer odmenili návštevníci potleskom.

kej medaile. Nádherné prostredie a zábava na vysokej úrovni povznášala aj rodičov a starých rodičov.

Napokon večerným vystúpením v kultúrnom dome potešili všetkých milovníkov peknej ľudovej hudby speváci dychovej kapely Šohajka z Moravy, jednej z najlepších. Kapelník a spevák Vojta Ducháček, speváčky Jožinka Ducháčková a Renata Jedličková mali sprievodných spevákov v celom hl'adisku.

Ďakujeme všetkým za podporu, spoluprácu a pomoc! Predovšetkým rodine Fabrickej, Obci Trávnica, MO SČK a všetkým dobrovoľníkom!

Dvojstranu pripravila: Lada Debnárová

Foto: Nikoleta Ďurkovičová, Gabriela Belanová,

Valerián Macák, Vladimíra Debnárová

Maľovaním na výkresy aj plátna ukázali deti, aký pestrý je ich život.

Načo je na dedine knižnica?

Začiatkom januára 2024 podal MO Živena na OÚ Trávnica žiadosť o prenájom nebytových priestorov v obci s priloženým návrhom projektu vybudovať spoločný priestor aj pre iné organizácie a s využitím pre všetkých obyvateľov Trávnice - tzv. komunitné centrum. V ňom by prebiehali aktivity, ktorých cieľom by bolo vzdelávanie, pestovanie rôznych záujmov, knižnica, či odborná pomoc pre riešenie konkrétnych problémov občanov.

Obecné zastupiteľstvo Trávnica na svojom zasadnutí 16. 2. 2024 síce iniciatívu aj projekt podporilo, ale priestory neposkytlo. V priestoroch budovy na Školskej 65, ktoré sme v žiadosti uviedli, zriadila obec byt. Tým bola žiadosť MO Živena zamietnutá a dodnes sa nenašiel iný vhodný obecný priestor. Ani v zasadačke kultúrneho domu nie je možné zriadiť vhodné zázemie pre požadované aktivity, keďže v nej bývajú aj iné podujatia, oslavy a pod.

Prečo sa Živena usiluje o zriadenie knižnice, resp. komunitného centra v obci? Pretože vníma potreby rôznych vekových skupín obyvateľov obce a tiež častú samotu tých starších, či potrebu socializovať sa u tých mladších. V príjemnom prostredí medzi inšpiratívnymi knihami, vyzdobenom peknými obrázkami, či tvorbou a v spoločnosti ľudí rôzneho veku, záujmov a skúseností, by mohlo mnoho našincov nájsť príležitosť k svojmu rozvoju, zmysel a radosť.

Podľa záznamov v obecnej kronike tu bola knižnica prinajmenšom od roku 1928 (viď obrázok) a už v roku 1930 si jej 40 čitateľov požičalo spolu 250 kníh. Obec prispela jednou korunou na každého obyvateľa, teda v roku 1930 sumou 1 492 Kč. Okrem toho mali knižnicu i škola a farský úrad. V roku 1932 mala trávnická knižnica, ktorú viedol uvedomelý učiteľ Juraj Balogh, už 94 čitateľov, ktorí si požičali celkom 528 kníh. Po II. svetovej vojne, pred ústupom nemeckých vojakov, ktorí vyprázdňili ľudovú školu, sa jej riaditeľ a zároveň obecný knihovník J. Vlčák podujal v obci vyzbierať roztratenú obecnú knižnicu. Podarilo sa mu získať 106 zväzkov z pôvodného množstva 606 a mnohé v nepoužiteľnom stave. Ale knižnica žila ďalej. V osemdesiatych rokoch sa obecná knižnica premiestnila do malej nevyhovujúcej miestnosti v budove ZDS a čitateľov bolo čoraz menej. Naposledy bola v zadnej miestnosti kultúrneho

domu a starostlivosť o ňu prevzali kultúrne referentky obce. Pred asi 20 rokmi sa prestali do nej dokupovať knihy, záujem ďalej klesal, až napokon bola knižnica v Trávnicí zrušená úplne. Knihy sa ešte chvíľu povalovali po chodbách, kým si časť nevzala Základná škola, čo-to si rozobrali ľudia a zvyšok zrejme skončil smutne v zbere papiera.

Dnes si literatúry chytivý Trávničan môže požičať knižku iba v susednej Podhájskej, alebo Mani, či zájsť do mesta. Dnešné požiadavky na modernú knižnicu sú však oveľa vyššie, ako len lístkový výpožičný systém. Vedúca knižnice Vsevlada Jozefa Gajdoša v Mani Jarmila Trunzelová poskytuje oveľa širšie služby, a to nielen 200 stabilným čitateľom, ale aj ostatným občanom.

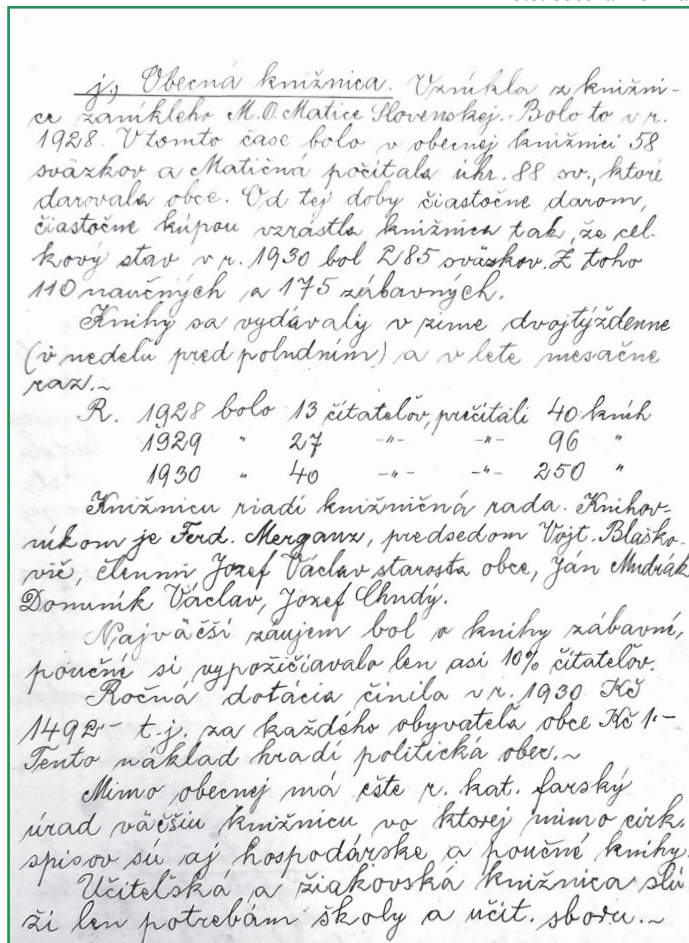
„Knižnica v podstate slúži ako informačné centrum, kde sa ľudia môžu dostať nielen k rôznym písomnostiam, kronikám, či časopisom, ale pomáhame im vyhľadávať študijné materiály v celej sieti slovenských knižníc. Ak niečo nenájdu v knihách, ktoré každý rok dopĺňame o nové publikácie, tak vyhľadávame potrebné informácie na internete,“ špecifikuje svoju rozsiahlu činnosť J. Trunzelová. A presne to by mohla byť služba pre tých obča-

nov, ktorí nemajú k dispozícii počítač, alebo dostatočné zručnosti s modernými technológiami. Možno potrebujú zadministrovať nejakú žiadosť, pomôcť s porozumením prijatého úradného dokumentu, alebo si len vyhľadať dostupné informácie k téme, ktorá ich zaujíma.

A nie je to ani otázka potreby zamestnať osobu na obecnom úrade, ktorá by knižnicu obsluhovala. Postačili by aj dobrovoľníci, pár hodín do týždňa, v pravidelnom čase. Prostriedky na nákup čerstvých tlačovín možno získať aj z Fondu pre podporu umenia, či rôznych výziev súkromných spoločností pre podporu kultúry. A najmä o tú nám ide – aby Slováci a Slovenky boli rozhladení, uvedomelí, vedení k samovzdelávaniu a posúvali našu krajinu vpred. Kultúrny a slušný prejav by sa mal vrátiť do našej spoločnosti všeobecne. Preto sa bude MO Živena ďalej usilovať o vytvorenie vhodného a príjemného priestoru pre našu komunitu.

Lada Debnárová

Foto: obecná kronika

Sme svoji

„Už majú nafúkané,“ dobehol ku mne šesťročný Teo a šibrinkoval mi pred očami mobilom. Na display sa mihali nafúknuté hrady. Dva dni pred trávnickým Family day organizátori hlásili, že sú prichystaní na nápor detí a ich rodiny. Robili to dobre, lebo sledovanie noviniek z prípravy podujatia na FB zatienilo u detí na chvíľku aj sandboxovú videohru Minecraft. Prvý letný deň bola sobota a charakterizoval ho v kuchyni netradične studený sporák, lebo na ihrisku vraj budú palacinky, zmrzlina, cukrová vata... Boli - a aj dospelácke jedlá a nápoje.

Pri vstupe do areálu sme dávali deťom dobré rady – aby boli slušné, aby sa nestratili, aby dávali pozor pri skákaní... ani sme nedohovorili a už sa rozpŕchli: dievčatá do tvorivej dielničky, k farebným Táničkiným vrkôčikom, ako vrabce sedeli za sebou na lavičke,

čakali kým prídu na rad a ich tváre sa maľovaním zmenia napríklad do mačacej podoby. Chlapci sa zase rozbehli preskúmať skákacie čudá. Sadli sme si do tieňa v blízkosti stánku s občerstvením a stanovišťa Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža – registrujeme jeho tretiu asistenciu pri júnových podujatiach v obci. K rodičom dobiehali deti a ukazovali im trofeje zo súťaží.

„Hybajte sem, do toho modrého hradu už napustili vodu! A doneste mi plavky,“ mával na nás Teo. „Tak po prvé, hovorí sa poďte sem a po druhé chýba slovíčko prosím...“ Pokus o výchovu sa skončil otráveným OK. „A viete, že som tu objavil aj Messiho?“ A skôr, než vyzliekol dres s ikonickým menom a desiatkou, odbehol ho pozdraviť. „Škoda, že jeho hrad je bez vody...“

V ten horúci deň sme stihli aj historických bojovníkov zo skupiny Bojar, len trepezlivým presvedčaním sme dostali chlapcov od imponantných vozidiel SOS teamu Nitra, ale prisľúbili sme deťom, že do trávnickej rodiny na ihrisko prideme aj v nedeľu. Tešili sa na sokoliarov zo SOŠ lesníckej v Banskej Štiavnici, hasičov aj policajtov so psovodmi. Odolali sme len jednej prosbe – aby sme si na záhrade aj my postavili stanové mestečko.

Po dni plnom destkej radosti sme konštatovali: Taktó sa to robí... Veľký palec aj klobúk dolu z hlavy pred všetkými, ktorí sa oň zaslúžili. Organizátorom, spolupracujúcim organizáciám aj dobrovoľníkom. Rodinu si človek nevyberá, ale pokiaľ ide o rodinu trávnickú v najširšom meradle – niet čo riešiť. Ako spieva Peter Nagy – sme svoji.

Gaba Belanová

Foto: archív

Časy sa menia a Trávnica

V rodinných albumoch máme uložené nielen dejiny rodu, ale aj spomienky na premeny, ktoré formovali život generácií. Sú chvíle, keď v nich listujeme, vysvetľujeme mladým, kto sú tí ľudia z vyblednutých fotografií, usmejeme sa nad ich účesmi či oblečením z minulého storočia... A spomíname.

V tomto roku budeme častejšie počuť aj čítať, že naša Trávnica oslavuje 950 rokov od prvej písomnej zmienky o nej. O jej súčasnej podobe a ľuďoch dneška nájdeme tisícky fotografií – skôr už na sociálnych sieťach, než v papierovej podobe. O tom, ako žili naši rodičia a prarodičia, ako sa rokmi menili ich zvyky a očakávania, ako vyzerala dedina, chotár... nájdeme už len vo fotoarchívoch. Osobných, obecných, v kronikách.

Trávnická Živena chce prispieť k obecným oslavám špeciálnym vydaním Trávnických novín, ktoré by slovom aj obrazom zachytili život v našej obci v predošlých desaťročiach. Boli by sme radi, keby ste sa spolupracovníkmi obsahu novín stali aj vy a poskytlí nám zaujímavé fotografie s príbehmi, ktoré si uchováate v albumoch a v pamäti. Vrátime vám ich nepoškodené, aby zostali rodinným pokladom. Na tejto dvojstrane nájdete malú ukážku. Vašu ponuku radi a s očakávaním prijme telefonicky na čísle 0905 273 415 (Gaba Belanová) alebo v poštovej schránke Hrobce 193.

Dvojstranu pripravili: Gaba Belanová,

Lada Debnárová

Foto: z archívu Márie Mrázikovej,

Zdenky Puškárovej, Heleny Kvasnicovej

a Jozefa Mudráka

Spievali medzi najlepšími

V rokoch 1980-1985 fungoval v Trávnicí ženský spevácky zbor, ktorý viedol zbormajster, učiteľ Ferdinand Polák. Metodikom bol Jozef Kazán, dirigent a pedagóg, ktorý viedol aj učiteľský spevácky zbor Kantáta v Nových Zámkoch. Trávnický zbor mal 30 členiek, spievali aj náročné zborové skladby a patrili medzi najlepšie spevácke zbory v okrese, ktoré bodovali v súťažiach.

Tajomstvá z kurzov pečenia

V ten deň, keď som v kuchyni videla na stole poskladanú bielu zásteru a na nej naškrobenú čipku, čo sa dávala do vlasov, naurčito som vedela, že mamka ide na kurz pečenia. Striedal sa s kurzom varenia, ale vtedy si brávala inú zásteru. Tešila som sa na špice naplnené vajecným koňakom, ktoré prinesie z kurzu domov – v škatuli plnej naučených zákuskov. Nijako mi nešlo do hlavy, ako dovnútra špicov dostala koňak, ktorý mohli vylizovať aj deti – a z čoho má punčák takú princeznovskú farbu. Ale čo bolo pre deti dôležité – tajomstvá kurzov pečenia a našich mám boli neskutočne dobré – a sladké.

Kurzové pečenie boli takou malou cukrárenskou revolúciou v trávnických domácnostiach, pretože k rítešom a kysnutým koláčom starých mám pribudli na stôl aj zákusky také pekné a chutné, aké mávali v cukrárni. Iniciátori kurzov boli dvaja – Emanuel (pre Trávničanov Emil) Mudrák, ktorý viedol Jednotu v Trávnicí od roku 1970 a vedúci vývarovne Štefan Závodský. Ženy sa učili nielen základné recepty tradičných jedál, ale aj ako napiecť zákusky a medovníky podľa vtedajších zásad zdravej výživy. Kurzové pečenie sa tešili veľkej obľube, čo je zreteľné aj z fotografie, na ktorej sa určite viaceré ženy spoznajú.

sa menila v nich

Družstevníci na výletoch

Autobusové výlety družstevníkov sa konali každý rok. V jednotnom roľníckom družstve Trávnica (neskôr, po spojení, ako Úsvit so sídlom v Mani) pracoval hádam z každej rodiny niekto a možno povedať, že bolo sebestačné v rastlinnej aj živočíšnej výrobe. Odmenou za ťažkú prácu boli aj bezplatné zájazdy – po celom Slovensku, ale i k moru. Zúčastňovali sa na nich

Haskyňa DOMICA 1961.

takmer všetci družstevníci, preto jeden autobus na jeden výlet nestačil. Na snímke sú síce

iba ženy, ale prítomní boli aj muži. Spoločné fotografovanie bolo samozrejmosťou.

Legendárne trávnické hádzanáčky

Najmladšia, ale ani stredná generácia Trávnčanov možno netušia, že pred viac ako šesťdesiatimi rokmi bola športovým fenoménom v dedine hádzaná, nie futbal. Zásľuhu na tom mal učiteľ Štefan Buránsky, ktorý pri ZDŠ vytvoril skvelý tím hádzanárok. Aj hodiny telocviku boli viac-menej tréningom na škvárovom ihrisku, ktoré sa nachádzalo v hornej časti Barlangyihho parku. O jeho jedinečnosti sa presvedčili i hádzanáčky z pražského Dynama – veď ihrisko, kto-

ré nie je v rovine – ako bolo naše – a mierne sa zvažuje k jednej bránke dovedy nezažili. Pre naše dievčatá bol zase športovým vrcholom zápas v Prahe.

Hádzanárske zápasy bývali v nedeľu, lístok stál korunu a počet divákov by im závideli aj dnešní futbalisti. Žiačky hádzanú milovali, hrali ako o život, s elánom. Aj to bol dôvod, prečo sa mohli bez hanby postaviť družstvom z veľkých miest a prečo sa zápas v Prahe stal trávnickou legendou.

Dupľa dávka pohody

Nepamätám si jún, ktorý by bol pre Trávnčanov taký prajný a bohatý na podujatia. Pre deti, dospelých, milujúcich umenie, zábavu či šport. Šnúru podujatí odštartoval pod taktovkou živeniarok Deň detí v Barlangyihho parku a vďaka rodine Fabrických sa 7. júna otvorila pre verejnosť brána parku aj po druhý raz v roku, tentoraz v réžii Radix Slovakia, o.z. A bola to riadna dupľa pohody – deň plný zaujímavých prehliadok, inšpiratívnych prác remeselníkov, detských hier, družných stretnutí v tieni stromov či pri občerstvení.

Pre mnohých bol zlatým klincom programu večerný koncert speváčky Andrey Zimányiovej, gitaristu Juraja Buriana, perkusionistu a bubeníka Jána Fabrického mladšieho. Ich spojenie na jednom pódiu nie je samozrejmosťou, o to viac bolo ich spoločné vystúpenie výnimočné. Andrea nebola v Trávnicu po prvý raz, viažu ju k nej spomienky aj vzdialenejšie rodinné puto. Ján Fabrický ml. bol doma naozaj a privítať výraznú osobnosť slovenskej hudobnej scény, gitaristu, skladateľa a producenta Juraja Buriana nebýva bežné ani na oveľa väčších pódiách, než bolo to trávnické. (gb)

Foto: Štefan Miko

Rekordná účasť a atmosféra plná emócií

Vyššie 500 bežcov, detská radosť, horúca „desiatka“ a tombola s výhrou do Dubaja. Trávnica opäť potvrdila, že vie pripraviť podujatie, na ktoré sa nezabúda. Štvrtý ročník G-Shock RunDay Trávnica, ktorý zorganizovalo občianske združenie OZ Trávníčan, si už pevne vybudovalo miesto na mape slovenských behov. Na štart sa tento rok postavilo 503 bežeckých nadšencov. Najmladším účastníkom bol len 2-ročný Ernest Komáromy, najstarším 80-ročný Jozef Kmeťo, čo len potvrdzuje, že beh spája všetky generácie.

Deti ukázali nadšenie aj výdrž

V detských kategóriách štartovalo 101 malých pretekárov. Od najmenších na 100-metrových tratiach až po staršie deti, ktoré si poradili so vzdialenosťou 520 metrov. Aj vďaka nim sa areál školy zaplnil energiou a radosťou.

Hobby beh ovládli Hamran a Kočiová

Najväčší záujem tradične vzbudil hobby beh na 3300 metrov, do ktorého sa zapojilo 293 bežcov a bežkýň. Obhajca minuloročného prvenstva, elitný ultrabežec Matej Hamran, zvíťazil aj tentoraz s časom 11:35, no sám poznamenal, že za vlnajším výkonom zaostal o 40 sekúnd.

Medzi ženami zažiarila len 13-ročná Karina Kočiová z klubu ŠK Atóm Levice, ktorá suverénne triumfovala s časom 14:02.

Cenu pre najrýchlejšieho Trávníčana si z rúk starostu Mariána Václava prevzal

Roman Adamka, ktorý dobehol ôsmy v absolútnom poradí s časom 13:38.

tretí raz spoločnosť Fireflies (Erik Pásztor). Šťastným víťazom sa stal Peter Laca.

Horúca desiatka preverila kondíciu

Na štart 10-kilometrovej trate sa postavilo 109 bežcov a bežkýň. Teplé počasie preverilo kondíciu všetkých, no Kristián Gutrai sa s výzvou popasoval najlepšie – do cieľa dorazil s časom 39:48. Medzi ženami dominovala Dana Janečková s výkonom 45:13.

Zábava pre všetky generácie

G-Shock RunDay Trávnica nie je len o behu – organizátori aj tento rok pripravili bohatý sprievodný program. Deti si užili skákací hrad a penovú párty, účastníci všetkých vekových kategórií si zatancovali na workshope so skupinou The Kajlers, večer vyvrcholil koncertmi Team & Habera Tribute a Kabát Revival. K obľúbeným momentom podujatia patrila aj tento rok tombola. Hlavnú cenu – týždňový pobyt v Dubaji – venovala už po

Pod'akovanie patrí vám všetkým

Za úspech tohto ročníka patrí veľká vďaka všetkým dobrovoľníkom, nadšencom, darcom, partnerom a priateľom podujatia, ktorí svojím časom, energiou a pomocou vytvorili výnimočnú atmosféru celého dňa. Organizátori d'akujú obci Trávnica a jej obyvateľom za podporu a spoluprácu, starostovi Ing. Mariánovi Václavovi za osobnú účasť a záštitu nad podujatím, ako aj zamestnancom obce, ktorí sa podieľali na jeho príprave a priebehu. Pod'akovanie patrí aj všetkým partnerom, sponzorom a darcom, ktorí svojou finančnou, materiálnou a technickou podporou umožnili realizáciu tak rozsiahleho a náročného podujatia. Bez nich by to nešlo.

Sme hrdí, že môžeme spoločne budovať komunitu, ktorej záleží na pohybe, zdraví a spolupatričnosti.

Marián Úrge

Foto: Štefan Miko